

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

การศึกษาปัญหาการทำสัญญาจ้างนักฟุตบอลอาชีพ สโมสรชลบุรี เอฟซี

Study on Problem of Chonburi Football Club’s Professional Football Contract

ฉัตรกร อัจฉารินทร์¹, ดร.ณัฐชา ผาสุข²,

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการฟุตบอลอาชีพ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

²อาจารย์ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

nutcha.ph@ssru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาข้อมูลแนวทางการแก้ปัญหาสัญญาจ้างระหว่างสโมสรและนักฟุตบอล 2) เพื่อศึกษาถึงสถานะทางกฎหมายของสัญญาจ้างนักฟุตบอลอาชีพ โดยพิจารณาตามหลักกฎหมายแรงงานและหลักกฎหมายตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ 3) เพื่อวิเคราะห์หาข้อสรุปถึงหลักเกณฑ์ในเรื่องต่างๆ เกี่ยวกับสัญญาจ้างนักฟุตบอลอาชีพ เพื่อนำมาปรับใช้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพซึ่งใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ผู้บริหารสโมสรชลบุรี เอฟซี ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมด้านสัญญาจ้างนักฟุตบอลอาชีพ จำนวน 5 คน ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเอกสาร วิเคราะห์สรุปลุบและวิเคราะห์เหตุและผล

ผลการวิจัยโดยใช้วิธีศึกษาข้อมูลจากสื่อเว็บไซต์, ระเบียบและหลักเกณฑ์ต่างๆ ที่องค์กรฟุตบอลระดับโลก หรือในลีกชั้นนำของโลก เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมและพัฒนาเข้ากับของประเทศไทย ประกอบกับการสัมภาษณ์บุคลากรที่รับผิดชอบงานที่เกี่ยวข้องกับสัญญาจ้างนักฟุตบอลอาชีพ พบว่าลักษณะของสัญญาจ้างแรงงานใช้หลักอำนาจบังคับบัญชาของสโมสร และมีลักษณะพิเศษต่างจากสัญญาจ้างแรงงานทั่วไป ทั้งในเรื่อง สถานที่ทำงาน, เวลาทำงาน, การจ่ายค่าจ้าง, วันหยุด, วันลา, การสิ้นสุดสัญญา ฯลฯ เงื่อนไขเมื่อนักฟุตบอลได้รับบาดเจ็บจากการแข่งขัน

สัญญาจ้างนักฟุตบอลอาชีพ จึงเปรียบเสมือน สัญญาจ้างแรงงานพิเศษ ที่สามารถกำหนดข้อตกลงระหว่างกันได้ โดยไม่ขัดกับจารีตประเพณี ศีลธรรมอันดี และปรับใช้ตามหลักกฎหมายทั่วไป จึงควรมีหลักเกณฑ์ในการคุ้มครองนักกีฬา หรือสัญญาจ้างแบบมาตรฐาน

คำสำคัญ : ปัญหา / สัญญาจ้าง / นักฟุตบอลอาชีพ

ABSTRACT

The purpose of this research was 1) to study data solutions contract between the club and the player. 2) to investigate the legal status of professional football contract, based on the rule of law and labor law under the civil and commercial Code. 3) to analyze the

การประชุมวิชาการเสนอมผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

conclusions of the rules in question, about professional football contract. To apply to be even more effective. This research is qualitative research, using in-depth interviews. The specific sample. The samples used in the study. Chonburi FC club management is involved in the process of implementing the activities of professional football contract of 5 people who were used to analyze the data by analyzing document data. The inductive analysis and analysis of cause and effect.

The study, using information from media websites, regulations, and guidelines. The global football organization or in the top leagues of the world. To be applied to the right and to the development of Thai football. Moreover, interviews with personnel involved with professional football contract. The nature of the labor contract to the jurisdiction of the club. and the effects of the labor contract, both in the workplace, working hours, wages, vacation, leave, termination conditions, etc. when the player injury from the competition.

Professional football contract Is like special labor contract the agreement between them. Is not contrary to the customary morality and apply the principles of the common law. Should rules for the protection of the player or standard contract.

Keywords: Problem / Contract / Professional Football Player

บทนำ

ปัจจุบันฟุตบอลอาชีพในประเทศไทยเป็นที่นิยมกันอย่างแพร่หลาย มีผู้ชมให้ความสนใจติดตามชมการแข่งขันเป็นจำนวนมาก สร้างมูลค่าต่อเศรษฐกิจและสังคม การแข่งขันกันของแต่ละสโมสรทำให้ต้องมีการสรรหาบุคลากรนักฟุตบอลเข้าสู่ทีมจนสู่การพัฒนาเป็นระบบอาชีพมีการเซ็นสัญญาว่าจ้างนักฟุตบอลระดับคุณภาพเข้าสู่ทีม แต่ปัญหาที่พบเห็นในวงการฟุตบอลไทยคือเรื่องการทำสัญญาว่าจ้างนักฟุตบอลอาชีพ ที่พบเห็นได้บ่อยครั้งในสื่อต่างๆ การไม่จ่ายค่าจ้าง, การจ่ายค่าจ้างล่าช้า, การเลิกจ้างที่ไม่เป็นธรรม สิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องที่น่าศึกษา ทั้งในเรื่องสิทธิและหน้าที่ของคู่สัญญา เพราะฟุตบอลไทยเพิ่งจะได้รับความนิยม และมีการจัดการเป็นระบบอาชีพอย่างแท้จริงเพียงในระยะเวลาไม่นาน

ปัญหาเกี่ยวกับสัญญาว่าจ้างนักฟุตบอลอาชีพ คือ สถานะสัญญาระหว่างนักฟุตบอลกับสโมสร ว่าเป็นสัญญาจ้างแรงงาน, สัญญาจ้างทำของ หรือเป็นสัญญาไม่มีชื่อ, ความคุ้มครองที่นักฟุตบอลอาชีพควรจะได้รับ เช่น การคุ้มครองนักฟุตบอลที่ได้รับบาดเจ็บจากการฝึกซ้อมหรือการแข่งขัน การประกันภัยให้นักกีฬา, หลักเกณฑ์การโอนย้าย เป็นต้น

มีการกำหนดรูปแบบสัญญามาตรฐานของนักฟุตบอลอาชีพ ในระเบียบข้อบังคับว่าด้วยการจัดการแข่งขันกีฬาฟุตบอลลีกการ “ไทยลีก 1” พ.ศ. 2560 และ พระราชบัญญัติส่งเสริมกีฬาอาชีพ พ.ศ. 2556 ดังนั้นควรมีการศึกษาเพื่อความชัดเจนในประเด็นนี้ เพื่อพิจารณาถึงสิทธิและหน้าที่ของนักฟุตบอลอาชีพต่อไป

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

หลักการที่ต้องนำมาพิจารณาประกอบ ในเรื่องสถานะทางกฎหมายของสัญญาจ้างนักฟุตบอลอาชีพ คือ ข้อกำหนดต่างๆ ในสัญญา ลักษณะงาน เจตนาของคู่สัญญา กฎหมายที่บังคับใช้กับสัญญา

ความเปลี่ยนแปลงไปในวงการฟุตบอลอาชีพที่มีความเป็นธุรกิจมากขึ้นกว่าในอดีต ปัจจุบันข้อตกลงในสัญญาจ้างนักฟุตบอลอาชีพจะมีการกำหนดเงื่อนไขต่างๆ มากมาย เช่น ค่าเซ็นต์สัญญา, ค่าภาพลักษณ์, โบนัส เป็นต้น คู่สัญญาคือสโมสรและนักฟุตบอลอาชีพ ควรมีอิสระในการเจรจาต่อรองข้อตกลงในสัญญา

การสิ้นสุดสัญญาจ้างนักฟุตบอลอาชีพเพียงฝ่ายเดียวจากสโมสร ปัญหานี้ทำให้กระทบต่อนักฟุตบอลอาชีพและวงการฟุตบอลในภาพรวมเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากเมื่อนักฟุตบอลอาชีพถูกยกเลิกสัญญา การโอนย้ายนักฟุตบอลอาชีพมีช่วงระยะเวลาในการโอนย้ายตามระเบียบการแข่งขัน ประกอบกับอาชีพนักฟุตบอลอาชีพเป็นอาชีพที่มีอายุการทำงานสั้น กรณีดังกล่าวหากปล่อยข้อพิพาทให้มีระยะเวลาที่ยาวนานย่อมเกิดผลเสีย

สัญญาที่เกี่ยวข้องกับการจ้างนักฟุตบอลในการแข่งขันฟุตบอลอาชีพ มีดังต่อไปนี้

1. สัญญาจ้างนักฟุตบอลอาชีพ คือสัญญาที่ทำขึ้นระหว่าง สโมสร กับ นักฟุตบอลอาชีพ เพื่อว่าจ้างนักฟุตบอลอาชีพให้ลงทำการแข่งขันภายใต้สังกัดสโมสร
2. สัญญาโอนย้ายนักฟุตบอลอาชีพ คือสัญญาที่ทำขึ้นระหว่าง สโมสร กับ สโมสร เพื่อโอนย้ายนักฟุตบอลอาชีพจาก สโมสรผู้โอน ไปสู่ สโมสรผู้รับโอน
3. สัญญาเยี่ยมตัวผู้เล่น คือสัญญาที่ทำขึ้นระหว่าง สโมสร กับ สโมสร เพื่อโอนย้ายนักฟุตบอลอาชีพเป็นการชั่วคราวจาก สโมสรผู้ให้ยืม ไปสู่ สโมสรผู้ยืม
4. สัญญาระหว่างนักฟุตบอลกับเอเยนต์ คือ สัญญาที่ทำขึ้นระหว่าง นักฟุตบอล กับ เอเยนต์ โดยเอเยนต์คือผู้ดูแลผลประโยชน์นักฟุตบอลในด้านการทำสัญญาจ้างระหว่าง นักฟุตบอล กับ สโมสร หรือในด้านการทำสัญญาโอนย้ายระหว่างสโมสรของนักฟุตบอลที่เอเยนต์ดูแล โดยเอเยนต์จะได้รับค่าตอบแทนจากการดำเนินการดังกล่าวตามที่ตกลงกับนักฟุตบอล หรือ สโมสร
5. สัญญาระหว่างสโมสรฟุตบอลกับฝ่ายจัดการแข่งขัน คือ สัญญาที่ทำขึ้นระหว่าง สโมสร กับ ฝ่ายจัดการแข่งขันฟุตบอล เป็นสัญญาที่ทำขึ้นเพื่อให้สโมสรอยู่ภายใต้กฎ-ระเบียบ ที่ถูกกำหนดโดยฝ่ายจัดการแข่งขัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลแนวทางการแก้ปัญหาสัญญาจ้างระหว่างสโมสรและนักฟุตบอล
2. เพื่อศึกษาถึงสถานะทางกฎหมายของสัญญาจ้างนักฟุตบอลอาชีพ โดยพิจารณาตามหลักกฎหมายแรงงานและหลักกฎหมายตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
3. เพื่อวิเคราะห์หาข้อสรุปถึงหลักเกณฑ์ในเรื่องต่างๆ เกี่ยวกับสัญญาจ้างนักฟุตบอลอาชีพ เพื่อนำมาปรับใช้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาค้นคว้าปัญหาการทำสัญญาจ้างนักฟุตบอลอาชีพสโมสรชลบุรี เอฟซี โดยพิจารณาจากกฎ ระเบียบ กฎหมายที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน กล่าวคือ ระเบียบข้อบังคับว่าด้วยการจัดการแข่งขันกีฬาฟุตบอลลีกรายการ “ไทยลีก 1”, พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน, พระราชบัญญัติส่งเสริมกีฬาอาชีพ, ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เป็นต้น การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านการศึกษา

ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการสัญญาจ้างนักฟุตบอลอาชีพของสโมสรชลบุรี เอฟซี และการจัดการองค์ความรู้ในเรื่องกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง ในการบริหารจัดการสัญญาจ้างนักฟุตบอลอาชีพ

2. ขอบเขตด้านประชากร

ผู้บริหารของสโมสรชลบุรี เอฟซี ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานสัญญาจ้างนักฟุตบอลอาชีพ จำนวน 5 คน

3. ขอบเขตด้านระยะเวลาการวิจัย

การศึกษานี้ ดำเนินการในช่วงเดือน ธันวาคม พ.ศ. 2559 ถึง กุมภาพันธ์ 2560

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ดำเนินการวิจัยตาม วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาข้อมูลแนวทางการแก้ปัญหาสัญญาจ้างระหว่างสโมสรและนักฟุตบอล ของสโมสรชลบุรี เอฟซี โดยนำเสนอการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษารื่องปัญหาการทำสัญญาว่าจ้างนักฟุตบอลอาชีพ กรณีศึกษาสโมสรชลบุรี เอฟซี นั้น บุคลากรของสโมสรที่มีความเกี่ยวข้องมีทุกภาคส่วน เริ่มตั้งแต่การสรรหา, การคัดเลือก, การพิจารณาเซ็นสัญญา, การจ่ายค่าตอบแทน, การจัดการนักฟุตบอล ฯลฯ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ บุคลากรของสโมสรชลบุรี เอฟซี ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องสัญญาว่าจ้างนักฟุตบอลอาชีพ คือ ฝ่ายบริหาร (7 คน), ฝ่ายเทคนิค (2 คน), ฝ่ายจัดการทีม (3 คน), ฝ่ายบุคคล (1 คน), ฝ่ายกฎหมาย (1 คน), ฝ่ายบัญชี (1 คน) รวมทั้งสิ้น 15 คน

วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) เพื่อให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการค้นคว้า ทำให้เข้าใจสถานการณ์ที่ต้องการศึกษาได้ดี ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นบุคลากรสโมสรชลบุรี เอฟซี โดยทุกท่านมีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องสัญญาว่าจ้างนักฟุตบอลอาชีพ

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 2 กลุ่ม คือ บุคลากรสโมสรชลบุรี เอฟซี ในระดับบริหาร 3 ตำแหน่ง ได้แก่ ผู้จัดการทั่วไป, ประธานพัฒนาเทคนิค และ ผู้อำนวยการฝ่ายการตลาดและประชาสัมพันธ์, และ บุคลากรสโมสรชลบุรี เอฟซี ที่รับผิดชอบในส่วนของทีม 2 ตำแหน่ง ได้แก่ ผู้จัดการทีม และ หัวหน้าผู้ฝึกสอน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ บุคลากรสโมสรชลบุรี เอฟซี ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องสัญญาว่าจ้าง นักฟุตบอลอาชีพ จำนวน 5 ท่าน ดังนี้

1. คุณอรธณพ สิงห์โตทอง ตำแหน่ง รองประธานสโมสรและผู้จัดการทั่วไป
2. คุณวิทยา เลหากุล ตำแหน่ง ประธานพัฒนาเทคนิค
3. คุณจิระศักดิ์ โจมทอง ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสโมสร
4. คุณเทิดศักดิ์ ใจมั่น ตำแหน่ง ผู้จัดการทีม
5. คุณจักรพันธ์ ปันปี ตำแหน่ง หัวหน้าผู้ฝึกสอน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) เป็นการสัมภาษณ์บุคลากรสโมสรชลบุรี เอฟซี ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องสัญญาว่าจ้างนักฟุตบอลอาชีพโดยใช้การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

ระยะที่ 1 การสังเคราะห์เอกสารต่างๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องสัญญาว่าจ้างนักฟุตบอลอาชีพ ดำเนินการโดยใช้วิธีการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) เป็นการสังเคราะห์ เอกสารทางวิชาการ หนังสือ บทความ วารสาร และรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับองค์ความรู้เรื่อง “สัญญาว่าจ้างนักฟุตบอลอาชีพ” ศึกษาวิจัยลักษณะของสถานการณ์ปัญหาต่างๆ สาเหตุของปัญหา สภาพปัญหา วิธินำไปใช้แก้ปัญหา (case study) ของสโมสรต่างๆ

ระยะที่ 2 สัมภาษณ์เชิงลึกบุคลากรสโมสรชลบุรี เอฟซี ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องสัญญาว่าจ้างนักฟุตบอลอาชีพ จำนวน 5 ท่าน เกี่ยวกับนโยบาย แนวคิด ปัญหา และข้อเสนอแนะ เรื่องสัญญาว่าจ้างนักฟุตบอลอาชีพ โดยการสัมภาษณ์ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ติดต่อบุคคลที่ประสงค์จะขอสัมภาษณ์ แนะนำตัวผู้วิจัยและวัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. นัดวัน, เวลา และ สถานที่สัมภาษณ์
3. ส่งหัวข้อที่จะสัมภาษณ์ให้ผู้ที่จะให้สัมภาษณ์ทราบล่วงหน้า
4. เดินทางไปสัมภาษณ์ และบันทึกการสัมภาษณ์
5. การสัมภาษณ์ใช้เวลาสั้นที่สุด 1 ชั่วโมง สัมภาษณ์ยาวที่สุดใช้เวลา 3 ชั่วโมง

2) ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่องปัญหาการทำสัญญาจ้างนักฟุตบอลอาชีพในประเทศไทย กรณีศึกษาสโมสรชลบุรี เอฟซี ผู้วิจัยได้นำแนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษามาเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย ซึ่งสามารถสรุปสาระสำคัญ และนำเสนอตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ความเป็นมาของสัญญาจ้างนักฟุตบอลอาชีพ

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
 “Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

2. บทบาทสหพันธ์ฟุตบอลนานาชาติ (FIFA) เกี่ยวกับสัญญาจ้างนักฟุตบอลอาชีพ
3. บทบาทสมาคมกีฬาฟุตบอลแห่งประเทศไทยฯ (FAT) เกี่ยวกับสัญญาจ้างนักฟุตบอลอาชีพ
4. กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับสัญญาจ้างนักฟุตบอลอาชีพระหว่างประเทศ
 - ประมวลวินัยฟีฟ่า และคู่มือฟีฟ่า : สถานภาพของผู้เล่นและเนื้อหาทางวินัย
 - ข้อบังคับเกี่ยวกับสัญญาจ้างนักฟุตบอลอาชีพ
 - ระเบียบการดำเนินการเกี่ยวกับคนกลาง
 - ระเบียบข้อบังคับว่าด้วยการจัดการแข่งขันกีฬาฟุตบอลลีกรายการ “ไทยลีก 1”
5. แนวคิดด้านการบริหารจัดการสัญญาจ้างนักฟุตบอลอาชีพ
6. แนวคิดด้านการจัดการความรู้ (Knowledge Management)
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง : ด้านการบริหารจัดการสัญญาจ้างนักฟุตบอลอาชีพของสโมสรฟุตบอลอาชีพ
8. กรอบแนวคิดในการวิจัย

3) การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เป็นการตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation) โดยใช้วิธีการดังนี้

การตรวจสอบสามเส้าด้านผู้วิจัย (investigator triangulation) ศึกษาวิจัยเพื่อตรวจสอบข้อมูลเรื่องสัญญาจ้างนักฟุตบอลอาชีพ

ตรวจสอบสามเส้าด้านทฤษฎี (Methodological triangulation) ยืนยันข้อมูลโดยใช้ข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากวิธีที่แตกต่างกัน ระหว่างการสัมภาษณ์และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาปัญหาการทำสัญญาจ้างนักฟุตบอลอาชีพ จากข้อสรุปผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า สัญญาจ้างนักฟุตบอลอาชีพมีลักษณะของความเป็นสัญญาจ้างแรงงาน จากหลักอำนาจบังคับบัญชาของสโมสรที่มีต่อนักฟุตบอล และนักฟุตบอลได้รับค่าจ้างจากสโมสรตลอดเวลาที่ทำงานให้ แต่สัญญาจ้างนักฟุตบอลอาชีพมีลักษณะพิเศษแตกต่างจากสัญญาจ้างแรงงานทั่วไป โดยข้อกำหนดในสัญญาจ้างนักฟุตบอลอาชีพขึ้นอยู่กับข้อตกลงร่วมกันของคู่สัญญาตามหลักการแสดงเจตนาเป็นสำคัญ สัญญาไม่ได้ถูกบังคับด้วยกฎหมายแรงงาน เนื่องจากหากนำกฎหมายแรงงานมาปรับใช้กับสัญญาจ้าง ย่อมไม่มีความเหมาะสมกับลักษณะงานของนักฟุตบอลอาชีพ

ข้อตกลงในสัญญาจะมีเงื่อนไขต่างๆ มากมาย ได้แก่ สถานที่ทำงาน, เวลาการทำงาน เนื่องจากขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้จัดการทีม อาจไม่มีวันหยุดพักผ่อนประจำสัปดาห์ เนื่องจากขึ้นอยู่กับตารางการแข่งขัน, วันหยุดพักผ่อนประจำปีไม่สามารถหยุดในระหว่างฤดูกาลแข่งขันได้ เพราะนักฟุตบอลต้องรักษาสภาพร่างกายให้พร้อมทำการแข่งขันตลอดเวลา, การจ่ายค่าจ้างล่วงหน้าและการจ่ายค่าทำงานในวันหยุดไม่มีการกำหนดไว้เป็นกรณีพิเศษ, การจ่ายค่าชดเชยเมื่อสิ้นสุดสัญญาเป็นไปตามการตกลงของคู่สัญญา, มีข้อตกลงที่เกี่ยวกับอาการบาดเจ็บของนักฟุตบอล เช่น การประกันภัย การเก็บสถิติอาการบาดเจ็บ การได้รับค่าจ้างเมื่อนักฟุตบอลได้รับบาดเจ็บ เงื่อนไขในการเลิกสัญญา, การต้องปฏิบัติตามระเบียบของสหพันธ์ฟุตบอลนานาชาติ,

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

สมาพันธ์ฟุตบอลแห่งเอเชีย และสมาคมฟุตบอลแห่งประเทศไทยฯ, ข้อห้ามในการใช้สารกระตุ้น, ข้อกำหนดเรื่องสิทธิในภาพลักษณ์ของผู้เล่น เป็นต้น

ลักษณะอาชีพของนักฟุตบอลอาชีพมีลักษณะคล้ายอาชีพที่มีความเป็นวิชาชีพ คือนักฟุตบอลมีดุลยพินิจเลือกวิธีการทำงานได้เอง เมื่อลงทำการแข่งขันฟุตบอล ผู้จัดการทีมสามารถวางแผนการเล่นได้เพียงกว้างๆ เท่านั้น และเป็นอาชีพที่ต้องใช้ทักษะความชำนาญเฉพาะทางในการประกอบอาชีพ สถานะทางกฎหมายของสัญญาจ้างนักฟุตบอลอาชีพระหว่างสโมสรและนักฟุตบอลอาชีพ จึงไม่ใช่สัญญาจ้างแรงงานโดยแท้ เมื่อพิจารณาจากเจตนาของคู่สัญญา ข้อตกลงในสัญญา และลักษณะเฉพาะของสัญญา เนื่องจากสัญญาจ้างนักฟุตบอลอาชีพไม่ถูกบังคับด้วยหลักกฎหมายเรื่องความคุ้มครองตามกฎหมายแรงงาน

แต่อย่างไรก็ตามสัญญาจ้างนักฟุตบอลอาชีพมีลักษณะของสัญญาจ้างแรงงานอยู่ในตัวเอง อีกทั้งนักฟุตบอลอยู่ในอำนาจบังคับบัญชาของสโมสร แม้จะมีลักษณะอำนาจบังคับบัญชาได้เพียงระดับหนึ่ง ดังนั้นสถานะทางกฎหมายของสัญญาจ้างนักฟุตบอลอาชีพจึงมีลักษณะเป็น “สัญญาจ้างแรงงานชนิดพิเศษ” ที่ไม่นำบทบัญญัติเรื่องกฎหมายแรงงานมาบังคับใช้ สัญญาจ้างนักฟุตบอลอาชีพจึงเป็นสัญญาที่ปรับใช้กฎหมายตามหลักทั่วไปของสัญญา โดยคู่สัญญาย่อมมีอิสระในการกำหนดข้อตกลงในสัญญาได้เท่าที่ไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน

สัญญาอีกประเภทหนึ่งที่เกิดขึ้นควบคู่กับสัญญาจ้างนักฟุตบอลอาชีพอยู่เสมอ คือสัญญาโอนย้ายสัญญาการโอนย้ายก่อให้เกิดการสิ้นสุดสัญญากับสโมสรเก่า และเป็นการเริ่มสัญญากับสโมสรใหม่ โดยไม่มีการโอนสิทธิและหน้าที่จากสโมสรเก่ามาสู่สโมสรใหม่แต่อย่างใด สัญญาโอนย้ายเป็นสัญญาที่ไปตัดความสัมพันธ์สัญญาจ้างระหว่างสโมสรต้นสังกัดเดิมกับนักฟุตบอลอาชีพ ดังนั้นสถานะทางกฎหมายของสัญญาโอนย้ายจึงไม่ใช่การโอนสิทธิเรียกร้องหรือเปลี่ยนตัวเจ้าหนี้ แต่เป็นการยกเลิกสัญญาเก่าระหว่างนักฟุตบอลกับสโมสรเดิมก่อนกำหนด และเริ่มสัญญาใหม่ระหว่างนักฟุตบอลกับสโมสรใหม่

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. เป็นแนวทางดำเนินการทางด้านกฎหมายสำหรับสโมสรต่างๆ และผู้ที่ต้องการศึกษาหาความรู้
2. ทำให้ทราบถึงสภาพความเป็นมา และสภาพปัญหาของสัญญาจ้างนักฟุตบอลอาชีพ
3. ทำให้ทราบถึงขอบเขตการบังคับใช้ของกฎหมายในเรื่องสัญญาจ้างนักฟุตบอลอาชีพ
4. ทำให้สโมสรและบุคลากรด้านนี้มีแนวทางปฏิบัตินำไปใช้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
5. ได้วิธีป้องกันปัญหากรณีพิพาทที่อาจจะเกิดขึ้นได้กับทุกสโมสร

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้งาน
 - 1.1 ความคุ้มครองนักกีฬาฟุตบอลอาชีพ ควรกำหนดหลักเกณฑ์เรื่องความคุ้มครองดังต่อไปนี้ไว้ในสัญญาจ้างมาตรฐานนักฟุตบอลอาชีพ

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

- ชั่วโมงการทำงาน จากข้อเท็จจริงระยะเวลาซ้อมและแข่งขันของนักฟุตบอลอาชีพ คือสัปดาห์ที่มีการแข่งขัน 1 นัด นักฟุตบอลจะมีวันหยุด 1 วัน คือวันหลังจากวันแข่ง กรณีสัปดาห์ที่มีการแข่งขัน 2 นัด ในสัปดาห์นั้น นักฟุตบอลจะไม่มีวันหยุด และโดยปกตินักฟุตบอลอาชีพซ้อมวันละ 1-2 ชั่วโมง กล่าวคืออาชีพนักฟุตบอลอาชีพไม่สามารถระบุชั่วโมงการทำงานที่แน่นอนได้ เนื่องจากด้วยลักษณะของงานอาจมีตารางการแข่งขันที่เพิ่มมากขึ้นตามผลงานของทีม อีกทั้งการเดินทางไปแข่งขันเป็นทีมเยือนไม่สามารถกำหนดเวลาได้แน่นอน ดังนั้นจึงควรให้กำหนดข้อตกลงเรื่องชั่วโมงการทำงานไว้ในสัญญาจ้างมาตรฐาน เพื่อเป็นกรอบกว้างๆ เท่านั้น โดยขึ้นอยู่กับข้อเรียกร้องที่มีเหตุผลของสโมสรต่อนักฟุตบอลเพื่อให้ปฏิบัติตามหน้าที่ เช่นเดียวกับเรื่องสถานที่ทำงานที่สโมสรสามารถเรียกร้องไปที่นักฟุตบอลอาชีพได้หากเป็นงานในหน้าที่

- วันหยุด วันลา ลักษณะงานของนักฟุตบอลอาชีพเป็นอาชีพที่มีวันหยุดไม่เหมือนกับลูกจ้างทั่วไป เนื่องจากต้องลงทำการแข่งขันในวันที่ลูกจ้างในอาชีพอื่นหยุดงาน เช่น เสาร์ อาทิตย์ เป็นต้น ดังนั้น เรื่องวันหยุด วันลา ในช่วงเปิดฤดูกาลที่มีการแข่งขันฟุตบอลอย่างต่อเนื่อง ควรขึ้นอยู่กับข้อกำหนดอย่างมีเหตุผลของสโมสรต่อผู้เล่น สำหรับวันหยุดโดยได้รับค่าจ้างควรมีการกำหนดไว้ คือกำหนดวันหยุดไว้อย่างน้อย 4 สัปดาห์ในช่วงเวลา 12 เดือน ซึ่งช่วงเวลาดังกล่าวต้องมีการกำหนดเป็นการล่วงหน้าโดยสโมสร และต้องเป็นช่วงที่นอกเหนือจากฤดูกาลปกติของการแข่งขันฟุตบอล โดยอย่างน้อยต้องมีระยะเวลา 2 สัปดาห์ติดต่อกัน

- ประกันภัย อาชีพนักฟุตบอลอาชีพเป็นอาชีพที่มีความเสี่ยงสูงต่อการได้รับบาดเจ็บทั้งจากการฝึกซ้อมและลงทำการแข่งขัน ควรกำหนดมาตรการประกันภัยทางการแพทย์ และสุขภาพ สำหรับอุบัติเหตุและความเจ็บป่วยภาคบังคับแก่นักฟุตบอลอาชีพ

- สัญญาต้องมีข้อตกลงเรื่องการเก็บสถิติการบาดเจ็บที่ถูกต้องของผู้เล่น (รวมถึงสถิติการบาดเจ็บที่ปรากฏในที่มาชาติ) เป็นความลับ โดยสถิติในการบาดเจ็บนี้จะถูกเก็บโดยทีมแพทย์

1.2 กำหนดการจ่ายค่าจ้างแก่นักฟุตบอลอาชีพ ในกรณีที่ไม่สามารถลงทำการแข่งขันได้ในลักษณะเดียวกับสัญญามาตรฐานพรีเมียร์ลีก คือ กรณีที่ผู้เล่นไร้ความสามารถทำให้ไม่สามารถลงทำการแข่งขันได้ สโมสรต้องจ่ายค่าจ้างในช่วงเวลาที่ผู้เล่นไร้ความสามารถนั้น หรือในช่วงเวลาของสัญญา (แล้วแต่ว่าช่วงใดมีระยะเวลาสั้นกว่า) ตามจำนวนเงินค่าจ้างสำหรับช่วงเวลาดังต่อไปนี้

- ในกรณีผู้เล่นได้รับบาดเจ็บจากการฝึกซ้อมหรือการแข่งขัน สโมสรต้องจ่ายค่าจ้างแก่ผู้เล่นในช่วงเวลา 18 เดือนแรก และครึ่งหนึ่งของค่าจ้างในช่วงระยะเวลาที่เหลือที่ไม่สามารถลงทำการแข่งขันได้

- ในกรณีการบาดเจ็บหรือการเจ็บป่วยอื่น สโมสรต้องจ่ายค่าจ้างแก่ผู้เล่นในช่วงเวลา 12 เดือนแรก และครึ่งหนึ่งของค่าจ้างในช่วงระยะเวลาที่เหลือที่ไม่สามารถลงทำการแข่งขันได้ โดยผลประโยชน์ทางการเงินอื่นๆ ผู้เล่นยังคงได้รับหากเป็นไปตามเงื่อนไขที่ตกลงกันไว้ในสัญญา

1.3 การสิ้นสุดสัญญา ควรกำหนดเรื่องการสิ้นสุดสัญญาไว้ในสัญญาจ้างมาตรฐานคือ การสิ้นสุดสัญญาต้องเป็นไปโดยความตกลงร่วมของคู่สัญญาทั้งสองฝ่ายคือทั้งฝ่ายสโมสรและฝ่ายผู้เล่น และห้ามสโมสรกำหนดเงื่อนไขการสิ้นสุดสัญญาโดยปราศจากเหตุผลอันสมควร เว้นแต่สโมสรได้จ่ายค่าชดเชยตามระยะเวลาที่เหลือในสัญญาแก่นักฟุตบอลเพื่อการสิ้นสุดสัญญา และห้ามสโมสรสิ้นสุดสัญญาเนื่องจากอาการบาดเจ็บของนักฟุตบอล เว้นแต่เป็นการบาดเจ็บที่มีระยะเวลานานกว่า 18 เดือน

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป - กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ที่มีความเกี่ยวข้องกับสัญญาว่าจ้าง นักฟุตบอลยังคงมีการแก้ไข-ปรับปรุง อยู่ตลอดเวลา เพื่อให้เข้ากับยุคสมัย และการเปลี่ยนแปลงของโลก ฟุตบอลในอนาคต ดังนั้นการวิจัยในครั้งต่อไป จำเป็นต้องมีการปรับปรุงเนื้อหาและเอกสารอ้างอิงให้มีความทันสมัยและเข้ากับสถานการณ์ ณ ปัจจุบันต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระนี้ประสบความสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี จากความกรุณาของท่าน รศ.ภาษาณา สรเพชญ์พิสัย ประธานสาขา และประธานคณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ, ผศ.ดร.ธนสุวิทย์ ทับหิรัญรักษ์ คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย, ดร.ณัฐชา ผาสุข อาจารย์ที่ปรึกษา และ อ.ชัยโชค พุ่มพวง ทุกคนได้ให้ความช่วยเหลือและชี้แนะแนวทางแก้ไขปัญหาในการทำงานค้นคว้าอิสระนี้จนสำเร็จสมบูรณ์

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อตรง-คุณแม่นภารัตน์ อัจวาริน บิดา-มารดา ผู้เลี้ยงดูและผู้ให้กำเนิด ตลอดจนสนับสนุนให้ผู้เขียนมีโอกาสได้ศึกษาหาความรู้ในสถาบันการศึกษาที่ดี ขอคุณภรรยา คุณพัชรา อัจวาริน และน้องเกรซ-น้องเกรล บุตรสาวทั้ง 2 คน ที่เป็นกำลังใจสนับสนุนที่ดีเสมอมา

ขอบพระคุณสมาคมกีฬาฟุตบอลแห่งประเทศไทยฯ โดยท่านนายกรวิวีระ มะกุดดี ที่ริเริ่มโครงการมอบทุนการศึกษาให้ผู้เขียนได้เข้าศึกษาในฐานะนักศึกษาทุนของสมาคมฯ, ท่านนายก พล.ต.อ.สมยศ พุ่มพันธุ์ม่วง ที่ได้สานต่อโครงการนี้จนประสบความสำเร็จ และขอบพระคุณผู้บังคับบัญชา คุณอรรรณพ สิงห์โตทอง ที่ได้ให้ความกรุณาส่งผู้เขียนเป็นตัวแทนของสโมสรชลบุรี เอฟซี เข้ารับการศึกษานี้

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณเพื่อนๆ และพี่ๆ ร่วมรุ่นนักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการฟุตบอลอาชีพ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา รุ่นที่ 1 และ รุ่นที่ 2 ที่ร่วมช่วยเหลือกัน จนทุกอย่างสำเร็จไปได้ด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

- [1] FIFA, 2554, FIFA Disiplinary Code 2011 (ประมวลวินัย) : FIFA.COM
- [2] FIFA, 2555, FIFA Code of Ethics 2012 (จรรยาบรรณทางวิชาชีพ) : FIFA.COM
- [3] FIFA, 2559, Regulations on the Status and Transfer of Players (ข้อบังคับเกี่ยวกับสถานภาพและการย้ายทีมของผู้เล่น) : FIFA.COM
- [4] ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พ.ศ. 2535 บรรพ 3 เอกเทศสัญญา : ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 169 ตอนที่ 42 ลงวันที่ 8 เมษายน พ.ศ. 2535
- [5] พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 : ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 115 ตอนที่ 8ก ลงวันที่ 20 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2541
- [6] พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. 2518 : ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 92 ตอนที่ 47 ลงวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2518
- [7] พระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2558 : ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 132 ตอนที่ 21ก ลงวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2558

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

[8] พระราชบัญญัติส่งเสริมกีฬาอาชีพ พ.ศ. 2556 : ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 130 ตอนที่ 118ก ลงวันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ. 2556

[9] สมาคมกีฬาฟุตบอลแห่งประเทศไทยฯ, 2556, ข้อบังคับลักษณะการปกครอง สมาคมฟุตบอลแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ พ.ศ. 2556 : สมาคมกีฬาฟุตบอลแห่งประเทศไทยฯ

[10] สมาคมกีฬาฟุตบอลแห่งประเทศไทยฯ, 2559, ระเบียบว่าด้วยการลงโทษ วินัย มารยาท สมาคมกีฬาฟุตบอลแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ พ.ศ. 2559 : สมาคมกีฬาฟุตบอลแห่งประเทศไทยฯ

[11] บริษัท ไทยลีก จำกัด, 2560, ระเบียบข้อบังคับว่าด้วยการจัดการแข่งขันกีฬาฟุตบอลลีกรายการ “ไทยลีก 1” พ.ศ. 2560 : บริษัท ไทยลีก จำกัด

[12] The Football Association Premier League Limited, 2560, Premier League Handbook Season 2016/17 : PREMIERLEAGUE.COM